

Paul De Wit ZE
WISTEN HET
ALLEMAAL

Maar iedereen
zweeg...
tot er doden
vielen

‘U wilde mij spreken?’

De socialistische burgemeester lag puffend achterover in zijn riante bureaustoel, zijn vale gezicht verborgen onder een vooroorlogs grote zakdoek waarop in de hoek een voorname, sierlijke *A 1* in goud stond geborduurd en gromde: ‘Pokkestadhuis. Zo’n hitte. Ik wil hier airconditioning.’ Vanonder zijn geïmproviseerde zweetdoek gluurde hij naar de deur van zijn secretariaat die half openstond. Hij zag niemand, het was lunchtijd, met zo’n weer zou het zeker al na drie uur zijn eer zijn cabinetards weer op post waren, half lam van de rosé, genoten op het terras van café Den Engel. En dat was maar goed ook, want met wat hij met wie te bespreken had, daar had vandaag niemand zaken mee.

‘Ha, burgemeester, ik zie dat u nog altijd de numero uno van ’t stad bent, zelfs als u zich de neus snuit’, klonk het met nauwelijks verholten sarcasme vlakbij.

Met een luid ‘godverdegodver!’ schrok de burgemeester op, trok met een wild gebaar zijn gezicht tevoorschijn en keek geërgerd in de ietwat brutale tronie van zijn christendemocratische Eerste Schepen en schepen van de Haven.

‘Stoor ik? U wilde mij spreken?’

De burgemeester schraapte zijn keel, wees op een stoel – die de Eerste Schepen daarop brutaal tot pal tegen het bureau trok – en riep aan de deur van zijn secretariaat om ‘twee whisky’s met ijs, niet te veel ijs’, trok, toen daar geen reactie op kwam, berustend de schouders op.

‘Schepen, wees gezeten. Ja, ik heb u gevraagd even langs te komen. Excuus voor de ontvangst, ik had u niet horen aankomen.’

Tja, als je nooit luistert, heb je geen oren nodig, schoot het door het scherpe hoofd van de schepen van de Haven, maar hij zei: ‘Geen probleem, burgemeester, met deze hitte hebben we allen wel last van iets, nietwaar? Waarmee kan ik u van dienst zijn?’

De werkkamer waarin beide heren met beleefde platitudes om elkaar heen draaiden, besloeg ongeveer de helft van de eerste verdieping van het unieke renaissancepaleis. Een fraai gedecoreerde zaal, met aan de gevel een pauselijk terras met een uniek uitzicht op de Grote Markt. Als je goed toekeek, viel vooral de perfect uitgekiende soberheid van het vertrek op, maar in aanwezigheid van de burgemeester en zijn Eerste Schepen kreeg het geheel iets verwaands over zich, alsof de ranke renaissance plaatsmaakte voor wufte barok.

‘U hebt ondertussen zeker gehoord dat de jury een kandidaat heeft voorgesteld voor de post van Woordvoerder van het College van Burgemeester en Schepenen’, sneed de burgemeester dan toch de taart aan.

De schepen knikte: ‘Het staat op de agenda voor volgend college. Als u het mij vraagt, wordt die job wel heel flink verlonnd: een brutowedde van een schepen plus onkosten.’

‘Maar geen wagen met chauffeur’, vergoelijkte de burgemeester bijna schalks. ‘Weet u overigens wie de kandidaat is?’

‘Ja, een journalist van *De Week*, Sam Van Daele. Als ik het goed heb, was hij met grote voorsprong de beste en stelde de jury zelfs geen tweede kandidaat voor. Eerder een socialist, zou ik durven te zeggen, maar niet iedereen wil hem op het schild geheven zien. Hij polariseert, ook in zijn eigen omgeving’, debiteerde de schepen. En hij wist al waar dit naartoe ging. De burgemeester wilde die Sam Van Daele niet als

woordvoerder. En hij wist ook dat de burgemeester zijn vraag nooit in helder Nederlands zou formuleren. Daarom sneed hij prompt zelf de steel van de bloemen: ‘Wat wilt u dat ik doe?’

‘Wel, ik zou me kunnen voorstellen dat u en uw partij niet zo gelukkig zouden kunnen zijn met zijn benoeming’, suggereerde de burgemeester fijntjes.

‘Zou kunnen, we zouden...’ antwoordde de schepen uitnodigend, en wachtte op de rest van de zin die uit de mond van de burgemeester zou moeten rollen, maar die liet zich niet paaien. Hij knikte alleen, breed glimlachend. Dus was het weer aan de schepen: ‘We zouden kunnen opwerpen dat op dit ogenblik alles wat met communicatie te maken heeft in deze stad in handen is van onze gewaardeerde socialistische bestuurders en dat daarop een socialistisch sluitstuk als woordvoerder te veel van het goede zou zijn.’

Opnieuw knikte de burgemeester woordeloos. En ging de schepen verder.

‘En dus stellen we de benoeming eerst wat uit, dan voor langere tijd en dan *sine die*. Tot we de procedure wegens voortdurende onenigheid binnen het college moeten herdoen.’

Nu stak de burgemeester bijna wijs knikkend een wijsvinger op.

‘Tja,’ zei hij, ‘als burgemeester mag ik niet alleen en uitsluitend rekening houden met de wensen van mijn partij; ik moet ook de verzuchtingen van mijn coalitiepartners in overweging nemen.’

‘Dat is natuurlijk ook waar.’

‘Zal ik dan maar even zelf om die whisky’s gaan?’ suggereerde de burgemeester.

‘Euh, misschien eerst even een andere kleinigheid aansnijden, als u er geen bezwaar tegen hebt?’ opperde de Eerste Schepen.

Uiteraard had de burgemeester geen bezwaar.

‘Volgende week komt de benoeming van de nieuwe technisch directeur van de haven op het college. Een van de best gequoteerde kandidaten is een jonge ingenieur die al enkele jaren in mijn directieraad zit. Brilljante man...’

En weer knikte de burgemeester. ‘Talent moet zijn weg vinden, ja toch?’

‘Misschien dat we nu... ik dacht aan die whisky’, stelde de Eerste Schepen voor.

De burgemeester haastte zich met kleine, uitgeknipte pasjes naar zijn secretariaat, klapte het front van de drankkast open en merkte op dat moment dat de deur van zijn secretariaat naar de gang openstond. Benauwd keek hij even de gang in, maar er was niets of niemand te zien. Gerustgesteld ging hij achter het ijs aan.

De whisky smaakte hem. Probleem opgelost.

*
**

‘Geloof me maar, Sam,’ zei de voorzitter van de jury met een bittere trek om de mond, ‘ik stond in het secretariaat van de burgemeester, klaar om uitgerekend jouw dossier te bespreken, toen door de andere deur de schepen van de Haven binnenkwam. Ik heb alles woord voor woord gehoord en ik heb nog nooit een conversatie beluisterd die zo alleszeggend was in haar feitelijke nietszeggendheid. Zelfs als je er een opname van zou hebben, haal je met deze bewoordingen juridisch voor geen vinger gelijk. Maar ik zeg je: die job is nooit voor jou. Enfin, ik heb ondertussen de burgemeester laten weten dat, zolang hij de sjerp draagt, ik geen seconde meer in een van zijn jury’s wil zetelen, ook al ben ik dat als ombudsman van de stad zo ongeveer verplicht. Maar aan zijn smoeltje te zien vond hij dat óók niet erg.’

De voorzitter van de jury en Sam zaten na een royale lunch

in de in Antwerpen wereldberoemde Spaanse routier Las Mañas voor een uitgebreide na-borrel in café Den Anker op de hoek van de Grote Pieter Potstraat en de Haverstraat, een piepklein kroegje, tegen de kaaïen aangedrukt, waar de oude haven maar geen afscheid kon nemen van de stad. Het kroegje werd uitgebaat door Charly, stuurman op een sleepboot en een schat van een reus. Zolang hij niet boos werd.

Sam schudde stilzwijgend het hoofd, langzaam het gif van de werkelijkheid tot zich nemend. Hij nam een veel te grote slok van zijn Ricard, slikte boerend door en siste: ‘Kloothommel, etter, ploert, *cacasotto*¹... wacht maar, ik jinx die windbuil regelrecht de verdoemenis in.’

De voorzitter van de jury knikte bij elk scheldwoord intens instemmend en deed dan zijn duit in het vergeldingszakje: ‘De wraak is mank; zij komt langzaam. Maar zij komt. Heu... die heb ik van Victor Hugo.’ Hij bestelde nog een cognacje en een Ricard, krabde zich even in de baard en peilde dan de toekomst: ‘Maar Sam, in afwachting van die wraak kan jij toch gewoon terug naar de redactie, neem ik aan?’

Sam ademde zwaar in door de neus en schudde negatief. ‘Toen je me enkele weken geleden belde met de uitslag van de jury en ik nummer één bleek te zijn, heb ik per onmiddellijk mijn ontslag gegeven.’

‘Ai, maar kan je niet gewoon terug? Misschien als freelancer, zoals je er ooit begonnen bent?’

‘Tja, maar dat is niet zo gemakkelijk als het lijkt. Een redactie kun je, zwaar door de bocht, vergelijken met een den, de slaapplek van een roedel wolven. De hoofdredacteur vreet eerst en verdeelt dan de rest van de mooie brokken onder een aantal sterke mannetjes. De rest mag kibbelen voor het haar en de botten. Maar als zo’n mannetje het aandurft solitair te gaan, dan wordt zijn plaats onmiddellijk ingenomen en om daar dan weer verandering in te brengen moet er bloed vloeien. Veel bloed vloeien.’

‘En daar wil jij niet aan?’

‘Boaff, à la limite. Maar zover zal het nooit komen. Toen jij me later opnieuw belde – dit keer om het slechte nieuws te melden – heb ik de redactiesecretaris gebeld met de vraag naar de mogelijkheden.’

‘En?’

‘Hij gaf me een adres in de Ommeganckstraat.’

‘De Ommeganckstraat? Waar de socialistische vakbond zit? Wat heb jij daar te zoeken?’

‘Mezelf laten inschrijven als werkzoekende.’

De voorzitter keek nu met ogen als theeschotelijtjes en zijn mond leek wel een open kantelpoort. Het statuut van stemelaar boezemde hem niet minder dan een zekere mate van ontzetting in. ‘Werkzoekende’, herhaalde hij traag, met een vaag gebaar naar de toog om een nieuwe vlaag drank te bestellen. ‘Maar je hebt toch zelf ontslag genomen? Dan heb je toch geen recht op stempelgeld?’

‘Nee, klopt, maar ze wilden wel zo goed zijn om mijn *gegeven* ontslag om te zetten in *gekregen* ontslag. En dus ben ik nu doppert. Elke dag in de rij om een stempeltje op je kaart te krijgen,’ verduidelijkte Sam, ‘zoals vijftien procent van de beroepsbevolking in ons gezegende landje. Twee minuten te laat en je kan fluiten naar je stempel en dus naar je geld. Zoals ik, vanmorgen. En dat was al de tweede keer in nauwelijks één week.’

‘En Pieter, de hoofdredacteur?’ probeerde de voorzitter nog, terwijl hij – opnieuw met een gebaar – aan de jonge vrouw achter de toog vroeg om ‘The Wall’ van Pink Floyd een beetje te dimmen.

‘Pieter is een maand met vakantie, en ik heb zo’n donkerbruin vermoeden dat hij het ook niet erg vindt dat ik eens een tijdje op mijn smoel ga.’

Niet veel later nam de voorzitter een taxi naar huis, Sam

bleef zitten. Voor het eerst sinds lang voelde hij opnieuw de dwingende aanwezigheid van zijn trouwste jeugdvriend: een uit elke porie stulpende woede, de kille, radeloze boosheid van het niet meer weten hoe het moet.

Ricard, dan maar.

© 2025 Uitgeverij Manteau / Standaard Uitgeverij nv,
Franklin Rooseveltplaats 12, B-2060 Antwerpen en Paul De Wit

www.standaarduitgeverij.be
info@standaarduitgeverij.be

Vertegenwoordiging in Nederland
New Book Collective, Utrecht
www.newbookcollective.com

Omslagontwerp: Herman Houbrechts

Omslagfoto: Herman Houbrechts

Auteursfoto: Rosalie de Beer

Foto p. 285: Joschi71 – Wikimedia Commons (omgezet naar
zwart-wit)

Opmaak binnenwerk: Ready2Print

Eerste druk maart 2025

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle zorg die aan de samenstelling van de uitgave werd besteed, kan de redactie of de auteur noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze publicatie zou kunnen voorkomen.

ISBN 978 90 223 4187 2

D/2025/0034/62

NUR 330